

Otrā pusē

laikmetīgās dejas izrāde

Ceturtdien, 1. oktobrī plkst. 20.00, LKA Teātra māja "Zirgu pasts"

Par cilvēkiem, kuri ir iestrēguši laikā un telpā, par robežām, kas tiek būvētas, lai kontrolētu cilvēku plūsmu pasaulē un izolētu "vajadzīgos" no "nevajadzīgajiem" – tiem, kuri dažādu politisku un sociālu iemeslu dēļ ir spiesti bēgt no savas dzimtenes, vietas un piederības. Par cilvēkiem, kuri ir zaudējuši savu pagātņi un kuri nesaredz savu nākotni. Ir tikai cerība nonākt otrā pusē.

Režija: Elīna Gaitjukeviča

Scenogrāfija: Dmitrijs Gaitjukevičs

Komponiste: Anna Ķirse

Izpildītāji: Līva Apšeniece, Emīlija Berga, Ģirts Dubults, Roberta Gailīte, Kitija Geidāne, Franciska Golubecka, Vladimirs Goršantovs, Melānija Graumane, Edvards Kurmiņš, Ramona Levane, Oskars Moore, Arturs Muskars, Patrīcija Mūrniece, Simona Ozola, Gundega Rēdere, Marija Saveiko, Katrīna Stepiņa, Darja Turčenko, Marģers Vanags, Emanuēla Zvaigznīte

Kursa vadītāja: prof. Olga Žitluhina

Producente: Ina Ločmele, biedrība "Horeogrāfu asociācija"

Kā nonācāt līdz horeogrāfijas studijām?

Elīna: Sākotnēji biju saistīta ar cita virziena deju. Tad iestājos Latvijas Kultūras koledžā un iepazīnos ar laikmetīgo deju. Ātri sapratu, ka tas ir kaut kas priekš mana ķermeņa un manas iekšējās pasaules, ka man der veids, kā cilvēki domā un eksistē laikmetīgajā dejā. Zināju, ka mans tālākais ceļš ir noteikts – LKA horeogrāfi.

Dmitrijs: Mans ceļš sākās 5 gadu vecumā ar tautas dejām. Tad es deju sporta dejas, un man ieteica mēģināt baletu. Tā es iestājos Rīgas Horeogrāfijas skolā. Pirmajā kursā iepazinu laikmetīgo deju un sajutu, ka man ir jāiet pa šo ceļu. Likās, ka tas ir dziļāk, tuvāk un ka būtu pareizi turpināt šeit. Turklāt mani nepaņēma Latvijas Nacionālajā operā, piedāvāja braukt uz Vāciju, bet es tajā brīdī biju jau tik tuvu cilvēkiem, kas tajā brīdī mācījās LKA, ka izlēmu palikt un studēt horeogrāfiju.

Kā nonācāt līdz šādam smagam izrādes tematam? Kas pamudināja aktualizēt šo problēmu?

D: Tas sākās no mana Latvijas Mākslas akadēmijas diplomdarba. Uzrakstīju ideju, ka šoreiz izrāde varētu sākties nevis no literāra darba, bet no scenogrāfijas. Izveidoju skices un maketu, ko piedāvāju Elīnai kā horeogrāfei un Annai Ķirsei kā mūzikas autorei. Elīna tajā saredzēja sev atslēgas vārdus, kuri pēc tam aizsāka tēmu, ko turpinājām attīstīt.

E: Impulss nāca no scenogrāfijas, no asociācijām, kas manī uzreiz radās. Nonācu pie tēmas par cilvēku migrācijas problēmu pasaulē. Scenogrāfija – šķēršļi, sienas, robeža – aizveda mani līdz šai

tēmai. Es ar to strādāju jau iepriekš vienā mazāka mēroga darbā un sapratu, ka tā manī joprojām dzīvo – vēlos par to runāt, pietuvoties problēmai, cik vien tuvu varu. Vienā brīdī apjautu, ka esmu tādā vecumā, kad gribas taisīt izrādes par sociālām un politiskām tēmām, nevis par tām, kas skar tikai manu iekšējo emocionālo pasauli.

Kā pandēmija mainīja izrādi un tās veidošanu?

E: Darbu sākām jau februārī, marta beigās bija paredzēta pirmizrāde. Pašā izrādē tas neizmainīja neko, bet dejotāji atnāca atpakaļ ar pilnīgi citu sajūtu. Viņu attieksmē un izpratnē daudz kas izmainījās. Arī skatītājiem šajā brīdī izrāde nostrādā daudz spēcīgāk, nekā tas būtu bijis pirms pandēmijas.

D: Pamanīju dejotāju ķermeņa valodā "badu" – viņi bija izsalkuši pēc kustības, vēlme dejot bija lielāka. No skatītāju puses, savukārt, bija spēcīgāka vēlme redzēt kaut ko "dzīvajā". Pandēmija ietekmēja arī mani personīgi – tas bija brīdis, kad man bija jāraksta maģistra darbs. Teorijas daļa ir diezgan gara, un šis laiks man palīdzēja nesteidzīgāk un mierīgāk nonākt pie formulējumiem. Atceros, ka devu sev uzdevumu pierakstīt izrādi – sadalīt epizodēs, dot katrai epizodei nosaukumu, uzrakstīt, kas tieši katrā epizodē notiek – man kā horeogrāfam aprakstīt izrādi vārdos ir sarežģīti.

Kādi ir izaicinājumi, veidojot izrādi, kurā nav teksta?

D: Fantastiski izaicinājumi! Tas ir visa mūža izaicinājums – pateikt to, kas tevī sēž iekšā, bez neviena vārda. Tas ir tik brīnišķīgi! Ar savu runas aparātu spējam pateikt, izdziedāt un izkliegt jebko, bet pamēģini to ar deju – tas ir fantastiski!

E: Man liekas, ka tā ir esence. Daudz vieglāk, protams, ir pateikt ar vārdiem, bet, kad ideja tiek nodota caur ķermeni kā mediju, tā ir koncentrētāka un stiprāka. Tas iedarbojas uz citām maņām, bieži vien tu pat nesaproti, kas notiek, bet tas tevi tik stipri uzrunā! Tu nemaz nemāki izskaidrot, kas tas ir.

Intervēja Katrīna Karple